

9 Δεκεμβρίου 2015

Η λήψη αποφάσεων βάσει τεκμηριωμένης γνώσης απαιτεί δεδομένα υψηλής ποιότητας: αξίζει να επενδύσουμε στις στατιστικές

Στην έκθεσή του για το 2015, ο ευρωπαϊκός συμβουλευτικός φορέας για τη διακυβέρνηση στον τομέα της στατιστικής (ESGAB) προτρέπει τις κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν και να διαθέσουν τους απαραίτητους πόρους, ώστε να καλυφθεί η ζήτηση στατιστικών και, κυρίως, να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στη μελλοντική ανάπτυξη στατιστικών. Ο κ. Martti Hetemäki, πρόεδρος του ESGAB, δήλωσε ότι «Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μάλλον μοναδική όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο οι πολιτικές της βασίζονται σε στατιστικές. Η ποιότητα των ευρωπαϊκών στατιστικών θα πρέπει να διασφαλίζεται με την τήρηση υψηλών επαγγελματικών προτύπων σε όλα τα κράτη μέλη».

Οι πολιτικές τόσο της ΕΕ όσο και των κρατών μελών στηρίζονται σε στατιστικούς δείκτες για την παρακολούθηση ποσοτικών στόχων. Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία που χαρακτηρίζονται από αξιοπιστία, αμεροληψία και υψηλή ποιότητα αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο της υποδομής της ΕΕ και των κρατών μελών, το οποίο απαιτεί συνεχείς επενδύσεις. Οι υπεύθυνοι για τη λήψη των αποφάσεων θα πρέπει οπωσδήποτε να εφοδιάσουν τη Eurostat και τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες με επαρκείς πόρους, ώστε αυτές να μπορούν να εκληρώσουν την αποστολή τους, που είναι η παραγωγή στατιστικών υψηλής ποιότητας. Η αύξηση της διαφάνειας σχετικά με το κόστος παραγωγής στατιστικών μπορεί να αμβλύνει το πρόβλημα του καιροσκοπισμού, δηλαδή της κατάστασης υπο-εφοδιασμού δημόσιων αγαθών, επειδή μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα αγαθά αυτά με ελάχιστη ή μηδενική πληρωμή έναντι του κόστους. Η Eurostat και οι εθνικές υπηρεσίες παραγωγής στατιστικών που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό για την παραγωγή δημόσιων αγαθών πρέπει να είναι σε θέση να στοιχειοθετήσουν το κόστος των στατιστικών προϊόντων και υπηρεσιών τους, κυρίως υιοθετώντας αποτελεσματικά συστήματα κοστολόγησης.

Το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ΕΣΣ) πρέπει να διατηρήσει σε υψηλό επίπεδο την ποιότητα των στατιστικών και, ταυτόχρονα, να προσαρμοστεί στις ταχείες κοινωνικές μεταβολές. Το ΕΣΣ βρίσκεται αντιμέτωπο με μια διαρκή επανάσταση στον τομέα των δεδομένων, η οποία θέτει προκλήσεις για τις επίσημες στατιστικές. Το ΕΣΣ οφείλει να πρωταγωνιστήσει στις προσπάθειες διερεύνησης νέων ευκαιριών και να προσαρμόσει τα δίκτυα ποιότητάς του. Επιπλέον, σε ορισμένες χώρες η διαδικασία περιφερειοποίησης συνεπάγεται τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε περιφερειακές και τοπικές αρχές. Οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες στις εν λόγω χώρες πρέπει να διαθέτουν ισχυρό ηγετικό ρόλο και ουσιαστικές αρμοδιότητες συντονισμού, ώστε να μπορούν να υπερασπιστούν τις αρχές του κώδικα πρακτικής των ευρωπαϊκών στατιστικών.

Η αξιοπιστία της λήψης αποφάσεων βάσει τεκμηριωμένης γνώσης οικοδομείται με την εμπιστοσύνη στην αντικειμενικότητα και στην ακεραιότητα των επίσημων στατιστικών. Επομένως, η αντίληψη που έχουν οι χρήστες για την ποιότητα των στατιστικών έχει καθοριστική σημασία στα κράτη μέλη της ΕΕ. Σ' αυτό το πλαίσιο, ο ESGAB προτρέπει την ελληνική κυβέρνηση να οικοδομήσει με δραστήριο τρόπο ένα κλίμα εμπιστοσύνης στο ελληνικό στατιστικό σύστημα και να διατηρήσει το κλίμα αυτό. Έχει απόλυτη σημασία να παραμείνει η ΕΛΣΤΑΤ στον δρόμο της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, ώστε να μην ξανασυμβούν τα γεγονότα των αρχών του 2000 και του 2009. Τέλος, μέρος της έκθεσης αφιερώνεται στην παρακολούθηση της προόδου της Eurostat σχετικά με τις δράσεις βελτίωσης που ξεκίνησαν μετά τις συστάσεις της περυσινής αξιολόγησης από ομοτίμους. Η Eurostat διαπιστώνεται ότι είναι σε καλό δρόμο όσον αφορά το σχέδιο βελτίωσης. Ωστόσο, ο ESGAB εμμένει στην αποκλίνουσα¹ άποψή του όσον αφορά τις συστάσεις για την πρόσληψη και απόλυση του γενικού διευθυντή και των ανώτερων διοικητικών στελεχών της Eurostat.

¹ Βλέπε τμήμα 3.1 της έκθεσης

Περισσότερες πληροφορίες

Η έκθεση του ESGAB για το 2015, με μια σύντομη περίληψη, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Στοιχεία επικοινωνίας για τα μέσα ενημέρωσης

Εάν επιθυμείτε συνέντευξη με τον πρόεδρο του ESGAB, κ. Martti Hetemäki, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη γραμματεία του ESGAB: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), τηλ. +352 4301-36484.

Σχετικά με τον ESGAB

Ο ESGAB² ασκεί ανεξάρτητη εποπτεία της εφαρμογής του κώδικα ορθής πρακτικής. Αποσκοπεί στην ενίσχυση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, της ακεραιότητας και της υπευθυνότητας του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, που αποτελούν βασικά στοιχεία του κώδικα ορθής πρακτικής, καθώς και στην ενίσχυση της ποιότητας των ευρωπαϊκών στατιστικών. Ο ESGAB έχει επτά μέλη. Τα καθήκοντά του περιλαμβάνουν την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κώδικα ορθής πρακτικής από τη Eurostat και το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα στο σύνολό του. Ο ESGAB παρέχει επίσης συμβουλές στην Επιτροπή (Eurostat) σχετικά με τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής.

Κώδικας ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές («κώδικας»)

Ο κώδικας ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές³ καθορίζει τα πρότυπα για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση ευρωπαϊκών στατιστικών. Στηρίζεται σε έναν κοινό ορισμό της ποιότητας των στατιστικών, που χρησιμοποιείται στο ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (το ΕΣΣ απαρτίζεται από τις εθνικές στατιστικές αρχές και τη Eurostat). Ο κώδικας είναι ένα αυτορρυθμιστικό μέσο που περιέχει 15 αρχές οι οποίες διέπουν το θεσμικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν οι εθνικές και ενωσιακές στατιστικές αρχές και η παραγωγή και διάδοση ευρωπαϊκών στατιστικών. Η εφαρμογή του κώδικα υποστηρίζεται από ένα σύνολο δεικτών καλής πρακτικής για κάθε αρχή.

Το **ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα**⁴ (ΕΣΣ) είναι η σύμπραξη μεταξύ της στατιστικής αρχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή της Επιτροπής (Eurostat) και των εθνικών στατιστικών υπηρεσιών (ΕΣΥ) και άλλων εθνικών αρχών κάθε κράτους μέλους που είναι υπεύθυνες για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση ευρωπαϊκών στατιστικών.

Αξιολογήσεις από ομοτίμους

Οι αξιολογήσεις από ομοτίμους⁵ εντάσσονται στη στρατηγική του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος για την εφαρμογή του κώδικα ορθής πρακτικής. Ο στόχος είναι η ενίσχυση της ακεραιότητας, της ανεξαρτησίας και της υπευθυνότητας των στατιστικών αρχών του ΕΣΣ. Ένας πρώτος γύρος αξιολογήσεων από ομοτίμους πραγματοποιήθηκε το 2006-2008· ο δεύτερος γύρος ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2013 και δεν έχει κλείσει ακόμη. Και οι δύο γύροι καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη και τις χώρες της ΕΖΕΣ. Ο ευρωπαϊκός συμβουλευτικός φορέας για τη διακυβέρνηση στον τομέα της στατιστικής (ESGAB) διεξήγαγε αξιολόγηση της Eurostat από ομοτίμους, χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε για τις αξιολογήσεις των ΕΣΥ από ομοτίμους, με ορισμένες προσαρμογές, που αντικατοπτρίζουν τις ιδιομορφίες της Eurostat.

² <http://ec.europa.eu/esgab>.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.